

Styrelsen för Västervik Miljö & Energi AB

Tid

29 januari 2026 klockan 09:30 – 14:30.

Plats

VMEAB:s kontor, Lunnargatan 1, Västervik

Protokollsnummer och omfattning

Protokoll nr 1, §§ 1-19

Beslutande

Mats Hasselquist, ordförande, §§ 1-6, 8-13, 16

Fredrik Lindwall, vice ordförande, mötesordförande vid de ärenden där ordförande inte deltog

Katarina Andersson

Mikael Carlsson, §§ 11-19

Lennart Engren

Gert Gotin

Jonny Gustafsson

Elisabet Johansson

Bengt Karlsson

Övriga närvarande

Torbjörn Svahn, VD

Rickard Hjalmarsson, ekonomichef

Ruben Öberg, utvecklingschef Vatten, § 12

Björn Nordensten, stab- och säkerhetsskyddschef, §§ 11-12

Malin Hanson, ot-ansvarig, § 11

Åsa Lindman, förvaltare Avfall & Återvinning, § 7 och § 15

Johan Ek, arbetstagarrepresentant

Rickard Wester, sekreterare

Protokollet undertecknas av

Mats Hasselquist, ordförande

Fredrik Lindwall, vice ordförande, mötesordförande vid de ärenden där ordförande inte deltog

Rickard Wester, sekreterare

Bengt Karlsson, justerare

Ärendelista

§ 1	Sammanträdet öppnande	3
§ 2	Val av justerare	4
§ 3	Godkännande av dagordningen	5
§ 4	Godkännande av protokoll från föregående möte	6
§ 5	Anmälan av eventuella intressekonflikter	7
§ 6	VD-rapport, verksamhetsrapporter och projektinformation	8
§ 7	Verksamhetsutveckling - Verksamhetsavfall	9
§ 8	Ekonomirapport	10
§ 9	Internkontroll 2025 - Uppföljning samt avrapportering	11 - 12
§ 10	Fastställande av internkontrollplan 2026	13 - 14
§ 11	Kommunal samordning av IT/OT - Förslag till åtgärder efter Kommunfullmäktiges beslut 9/12	15 - 18
§ 12	Framtida huvudman för VA-verksamheten	19 - 23
§ 13	Beställnings- och attestinstruktion 2026	24
§ 14	Årsrapport dataskydd och GDPR	25
§ 15	FNI etapp 3, Skärgården - Information	26 - 27
§ 16	Utvärdering av styrelsens arbete 2025	28
§ 17	Aktuell ärendelogg	29
§ 18	Övriga frågor	30
§ 19	Mötet avslutas	31

§ 1

Sammanträdets öppnande

Styrelseordförande hälsar alla välkomna och förklarar därefter sammanträdet öppnat.

§ 2

Val av justerare

Styrelsen beslutar

att utse Bengt Karlsson till att justera dagens protokoll.

§ 3

Godkännande av dagordningen

Styrelsen beslutar

att godkänna dagordningen, men att ärendepunkten avseende utvärdering av styrelsens arbete 2025, skjuts upp till styrelsens februarimöte.

§ 4

Godkännande av protokoll från föregående möte

Diariennr 2026/6

Styrelsen beslutar

att lägga protokoll nr 13, 2025-12-18 till handlingarna.

Signature reference: 224c1663-84aa-46b6-8f35-be3424c29985

§ 5

Anmälan av eventuella intressekonflikter

Inga intressekonflikter anmäldes i samband med dagens styrelsemöte.

§ 6

VD-rapport, verksamhetsrapporter och projektinformation

Med kallelsen till dagens styrelsemöte distribuerades aktuell information om pågående större projekt, samt enhetsvisa verksamhetsrapporter för november månad.

VD informerade på styrelsemötet om viktiga aktuella ärenden bl.a.

- Pågående årsbokslutsarbete indikerar ett hyggligt resultat för 2025
- Länsstyrelsen i Skåne har avslutat tillsynen avseende säkerhetsskyddad verksamhet, men VA-huvudmannaskapsfrågan är tyvärr fortfarande olöst.
- Ett tillfälligt externt hyreskontrakt i den gamla Paragonlokalerna har sagts upp. Berörd personal kan nu flytta till Stegeholmsverket, då ackumulatortanksprojektet är på väg att avslutas.
- Radiosystemet RAKEL är infört som kriskommunikationssystem för alla på VMEAB.
- Rekrytering av ny Utvecklingschef pågår, omtag har gjorts.
- Livslängdsutredningen av panna 1 på Stegeholmsverket ger möjlighet till drift t.o.m. 2035.
- Projektet om fjärrvärmens framtida konkurrenskraft har breddats. Redovisning sker löpande i projektstyrgruppen.
- Svenskt Vatten nominerar nya ledamöter till sin styrelse. Intresserade i VMEAB:s styrelse kan anmäla sitt intresse via styrelsens sekreterare.
- Bolaget noterar en allvarligt försämrad arbetsmiljö p.g.a. kommunens hantering av bolagets OT-system, samt det framtida VA-huvudmannaskapet.
- Lämna gärna önskemål om teman inför styrelsens vårkonferens.

Styrelsen beslutar

att tacka för informationen.

§ 7

Verksamhetsutveckling - Verksamhetsavfall

Bakgrund och beskrivning

Förvaltare Åsa Lindman informerade bolagsstyrelsen om hur den affärsdrivande verksamheten "Verksamhetsavfall" fungerar, ekonomiska förutsättningar, framtidsplaner och vad som ingår i verksamheten m.m.

Styrelsen fick svar på sina frågor och sammanfattningsvis noteras följande:

Målserums avfallsanläggning och kretsloppspark kommer även i framtiden att vara ett nav för Västervik Miljö & Energi AB, Västerviks kommun, samt kommunens invånare och verksamheter, med stor miljönytta, viktig samhällsservice och kretsloppsverksamhet.

Förslag till beslut

Att styrelsen tackar för informationen.

Styrelsen beslutar

I enlighet med förslaget till beslut.

Handlingar i ärendet

--- --- ---

Beslutet skickas till

--- --- ---

§ 8

Ekonomirapport december 2025

Sammanfattning

Per styrelsemötet gjorde ekonomichef en genomgång av det prelimära resultatet för årsbokslutet 2025 samt investeringar. Årsbokslut med slutligt resultat och finansiell ställning planeras för antagande vid nästa ordinarie styrelsemöte den 26 februari.

Bakgrund och beskrivning

För detaljer, se bifogad preliminär ekonomirapport för Västervik Miljö & Energi AB 2025.

Förslag till beslut

Att styrelsen för Västervik Miljö & Energi AB tackar för informationen.

Styrelsen beslutar

I enlighet med förslaget till beslut

Handlingar i ärendet

Preliminär ekonomirapport Västervik Miljö & Energi AB 2025

Beslutet skickas till

--- --

§ 9

Internkontroll 2025 - Uppföljning samt avrapportering

Diariennr 2026/12

Bakgrund och beskrivning

Västervik Miljö & Energi AB (VMEAB) samt Västerviks Kraft Elnät AB (VKEN) följer den av Kommunfullmäktige 2019-04-29 fastställda processen för internkontroll. Internkontrollprocessen har dessutom i steg vidareutvecklats i enlighet med bolagsstyrelsens behov och önskemål. Det pågående utvecklingsarbetet kommer dessutom att få ännu större genomslag i internkontrollplanen för 2026.

Internkontrollen genomförs gemensamt för VMEAB och VKEN, då bolagen har likartade produkter och ansvarsområden, sköts gemensamt av samma personal och då alla arbetsuppgifter hanteras gemensamt.

Fokusområden – Internkontroll 2025

1. IT/OT – Resurser, avtal med kommunens IT-avdelning och andra leverantörer, systemutveckling och systemförvaltningsmodell etc.
2. Kompetensförsörjning och kompetensväxling.
3. Lagefterlevnad offentlig administration, kopplat till bl.a. informationssäkerhet, personuppgifter, diarie- och arkivlagstiftning.
4. Projektverksamhet och projektstyrning.
5. Eventuell förekomst av mutor, jäv och andra oegentligheter.
6. Uppföljning av bolagets interna effektivitet och verksamhetsstyrning.

Resultatet av genomförd internkontroll sammanfattas i bilagan "PM - Uppföljning samt avrapportering – Internkontroll 2025". Till ärendet bifogas även den av styrelsen fastställda internkontrollplanen för 2025 med tillhörande riskportfölj/riskanalys, samt den genomförda ISO-internrevisionsplanen för 2025.

Sammanfattande slutsatser

Jämfört med föregående år har genomförandet av bolagets internkontroll fungerat betydligt bättre under 2025.

Konstaterade brister och förbättringsförslag kommer att under 2026 åtgärdas på tjänstemannanivå, som en del av den normala linjeverksamheten och arbetet med ständiga förbättringar.

Förslag till beslut

Att bolagsstyrelsen tackar för informationen, godkänner redovisningen av genomförd internkontroll 2025, samt skickar redovisningen till Kommunstyrelsen, för kommunkoncerngemensam sammanställning och redovisning

Att VD får i uppdrag att åtgärda de brister och genomföra de förbättringsförslag som internkontrollen 2025 har påvisat.

Styrelsen beslutar

I enlighet med förslaget till beslut, samt att företagsledningen får i uppdrag att återkomma till styrelsen på försommaren, med en redovisning av de åtgärder som vidtagits, kopplat till funna brister och förbättringsförslag efter genomförd internkontroll 2025.

Handlingar i ärendet

PM – Uppföljning samt avrapportering – Internkontroll 2025

Fastställd internkontrollplan 2025

Riskportfölj/Riskanalys 2025

Genomförd ISO-internrevisionsplan 2025

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

§ 10

Fastställande av internkontrollplan 2026

Bakgrund och beskrivning

Vid styrelsens möte 2025-12-18 redovisades förslag till riskanalys och internkontrollplan inför 2026. Förslagen hade tagits fram i samverkan med och med stöd av Ernst & Young (EY).

Föreslagna fokusområden för internkontroll 2026 är:

- Risk att ej uppnå avkastningskraven
- Risker kopplade till fjärrvärmeverksamheten
- Risk för bristande affärsmässighet, långsiktig planering och intern effektivitet
- Risker kopplade till bristande underhåll av ledningsnät
- Risk för bristande fysisk säkerhet vid anläggningar
- Risk för brister i inköps- och upphandlingsprocessen

Jämfört med föregående års internkontrollplaner noterade styrelsen att många förbättringar har genomförts, men att ett ytterligare förbättringsarbete är nödvändigt.

Alla identifierade risker kan dock inte tas med i internkontrollplanen varje år och vissa risker kan behöva hanteras separat eller i den ordinarie linjeverksamheten. Föreslagna granskningar behöver också prioriteras, så att genomförandet blir rimligt och möjligt att genomföra, vid sidan av all annan ordinarie verksamhet.

I beslutet vid styrelsemötet 2025-12-18, gavs KMA-ansvarig i uppdrag att se över innehåll och prioriteringar i förslaget till internkontrollplan 2026, så att den kan fastställas vid styrelsens möte 2026-01-29 och att internkontrollarbetet därefter påbörjas.

Uppdraget avsåg huvudsakligen att ytterligare specificera de föreslagna fokusområdena, samt kontrollplanen för dessa områden. Detta innebär också att specificera riskerna inom varje fokusområde till en punktlista, samt att utifrån detta specificera och spetsa till kontrollplanen, för att granska de utvalda riskerna.

Vidare ska ansvariga utses för samtliga kontrollmoment, samt att alla kontroller ska vara genomförda och avrapporterade till styrelsen i god tid före nästa årsskifte. Detta så att en möjlighet ges för styrelsen att beroende på utfallet av vidtagna kontroller, kunna besluta om nödvändiga åtgärder, samt för att beroende på utfallet även kunna påverka innehållet i internkontrollplanen för det nästkommande året.

Förslaget till internkontrollplan för 2026 är uppdaterat i enlighet med styrelsens synpunkter 2025-12-18.

Styrelsens handläggning av ärendet

Styrelsen konstaterar att förslaget till internkontrollplan 2026 nu är påtagligt bättre än den version som presenterades för styrelsen vid decembermötet, men att ytterligare förtydliganden och förbättringar önskas.

Bland annat önskas till flera av de föreslagna kontrollområdena, tydligare specifikationer av vilka kontroller som ska genomföras och hur utförandet av kontrollerna ska ske. Dubbelarbete ska också undvikas. Därför får inte internkontrollplanen innehålla sådana uppgifter som ingår i andra separata projekt, eller åligger normal linjeverksamhet att ansvara för.

Styrelsen beslutar

Att återremittera ärendet till KMA-ansvarig för förbättringsåtgärder, samt att ta upp ärendet för förnyad behandling på styrelsens februarimöte.

Handlingar i ärendet

Genomförd riskanalys med riskkarta/riskportfölj
Förslag till internkontrollplan 2026

Beslutet skickas till

--- --- ---

§ 11

Kommunal samordning av IT/OT - Åtgärder efter Kommunfullmäktiges beslut 9/12

Diariennr 2026/13

Bakgrund och beskrivning

Kommunfullmäktige behandlade den 9/12 ett ärende om samordning av koncerngemensamma stödfunktioner, varav samordning av stödfunktionen IT ingick som ett område. Kommunfullmäktige beslutade samma dag, i enlighet med beslutsförslaget, att kommunkoncernens IT- och digitaliseringsfunktioner även fortsättningsvis är centraliserade till kommunstyrelsens förvaltning samt att allt konsultstöd ska ombesörjas av den centrala IT- och digitaliseringsenheten. Beslutet omfattar Västervik Miljö & Energi AB och Västerviks Kraft Elnät AB, nedan benämnda bolagen.

Efter Kommunfullmäktiges beslut har Västerviks kommuns kommundirektör tolkat beslutet som att centralisering av all IT-styrning inklusive OT-miljöer ska ske omgående, och givit interna instruktioner som medfört att kommunens IT-enhet agerar för att omgående överta driften av bolagens OT-miljöer och hindra bolagen från att självständigt utföra planerade åtgärder som är av betydelse för systemens drift och säkerhet.

Bolagen delar inte kommundirektörens tolkning av Kommunfullmäktiges beslut. Det finns inget i handlingarna som har legat till grund för beslutet som berör bolagens OT-system. Kommunens rapport om samordning av koncerngemensamma tjänster nämner inte något om bolagens OT-system, och det finns ingen utredning utförd som omfattar bolagens OT-system. Bolagens OT-system är bolagsunika och ingår i bolagens kärnverksamheter. Det betyder att det inte finns någon enhet att samordna dessa system med, samt att systemen inte utgör stödfunktioner, vilket ärendet i kommunfullmäktige avser. Kommunfullmäktiges beslut innehåller inget om förändring av driften av bolagens OT-system.

I bolagens remissyttrande påtalades skillnaden mellan bolagens IT-system och bolagens OT-system, samt behoven att genomföra risk- och konsekvensanalyser, och ett planerat och kontrollerat genomförande av förändringar. Enligt beslutsunderlaget till Kommunfullmäktige framgår att remissvaren har beaktats i beslutsförslaget, vilket bolagen har tolkat så att innehållet i remissvaret utgör del av beslutet.

Under behandlingen av ärendet i Kommunfullmäktige berördes frågan om bolagens OT-system och på förslag av bolagens vice styrelseordförande, beslutade Kommunfullmäktige att IT-avdelningen och bolagen ska återkomma med en gemensam tidsplan till Kommunstyrelsen för genomförandet av samordning av OT-miljön, som säkerställer att samordning mellan IT-avdelningen och bolagen sker på ett sätt som säkerställer lagefterlevnad och optimal effektivitet i verksamheterna och förvaltningen. Det styrker ytterligare bolagens uppfattning att OT-systemen inte omfattas av någon omgående samordning, samt att kommundirektörens tolkning av Kommunfullmäktiges beslut är felaktig.

Kommunens tjänstemän har i kommunikationen med bolagens tjänstemän meddelat att kommunens inställning är att bolagens utrustning, licenser och konsultavtal avseende OT-systemen från och med nu ska handhas av kommunens IT-enhet, samt att kommunens upphandlade IT-konsultföretag ska användas i stället för det av bolagen anlitate IT-konsultföretaget. Parterna har haft flera möten för att diskutera om en sådan förändring är möjlig att genomföra, vilken omfattning som skulle kunna vara lämplig och när förändringen i så fall skulle kunna genomföras.

Bolagen har påtalat att bolagens OT-system utgör en integrerad del av bolagens kärnverksamheter och är avgörande för styrning och övervakning av bolagens produktion och distribution. Att verksamheterna inom EI- och VA utgör säkerhetskänsliga verksamheter som omfattas av reglerna i säkerhetsskyddslagen. Vidare att OT-systemen är inbyggda i bolagens befintliga produktions- och distributionsanläggningar, att de är direkt kopplade till drift 24/7/365, att de är bolagsunika och inte kan samordnas med andra enheter inom kommunkoncernen, samt att bolagen ansvarar för och behöver ha ständig kontroll och rådgivning över systemen.

Bolagens bedömning är att en omgående centralisering av bolagens OT-system inte är lämplig och inte heller möjlig med hänsyn till rådande förutsättningar och gällande lagstiftning. Centralisering med den inriktning kring tekniska plattformar, licenser och konsulter som kommunen anger medför att bolagen förlorar kontrollen över systemen och att kontroll och ansvar övergår till kommunen. Bolagen anser att det är olämpligt och ineffektivt ur driftsynpunkt. Det är en förändring som enligt säkerhetsskyddslagen innebär att en annan aktör ges möjlighet att få tillgång till säkerhetskänslig verksamhet och övertagande av egendom. Detta utlöser obligatoriska krav enligt säkerhetsskyddslagen, som innebär att förändringen inte får genomföras förrän kraven är uppfyllda och därpå följande åtgärder är genomförda. Bolagen bedömer vidare att kommunens IT-enhet i nuläget saknar erforderliga kompetenser och resurser för att överta OT-systemen. Det bekräftas även av den färskaste rapport från kommunens revisorer, som påtalar omfattande brister inom kommunens IT-enhet. Vidare visar presenterad tidplan från IT-enheten att kapacitet för att hantera bolagens OT-system beräknas finnas på plats först i Q4 2027.

Bolagen anser att centralisering av OT-systemen är olämplig och att det behövs en fördjupad utredning för att avgöra om, och i vilken utsträckning, uppgifter som berör OT-systemen kan samordnas. Bolagen anser även att en fördjupad utredning ligger i linje med Kommunfullmäktiges beslut att IT-avdelningen och bolagen ska återkomma med en gemensam tidsplan för genomförandet av samordning av OT-miljön, som säkerställer att samordning sker på ett sätt som säkerställer lagefterlevnad och optimal effektivitet i verksamheterna och förvaltningen.

Kommunens tjänstemän har inte hörsammat bolagens synpunkter utan driver inriktningen att OT-systemen omfattas av omgående centralisering till kommunens IT-enhet. Kommunens inställning skapar störningar i bolagens arbete med OT-systemen och riskerar att medföra negativ påverkan på bolagens säkerhetsskydd om agerandet inte snarast upphör. Bolagens VD tillsammans med säkerhetsskyddschef och OT-ansvarig anmäler därför vid styrelsesammanträdet att de inte kan ta ansvar för efterlevnaden av säkerhetsskyddslagen om kommunens inriktning ska följas, och de önskar därför styrelsens bistånd att lösa meningsskiljaktigheten.

Det noteras att det enligt säkerhetsskyddslagen finns en skyldighet för bolagen att anmäla och rapportera sådant som är av vikt för säkerhetsskyddet till tillsynsmyndigheterna, och att förändringar som görs i strid med säkerhetsskyddslagen medför sådan skyldighet.

Det noteras även att kommunens representanter har påtalat att bolagen behöver komma in med skrivelse från bolagsstyrelserna, om de vill att Kommunfullmäktiges beslut ska omprövas.

Styrelsens handläggning av ärendet

Styrelsen diskuterade ärendet ingående och ställde frågor till närvarande tjänstemän.

Styrelsen konstaterar att det är bolagens styrelser som ansvarar för bolagens verksamheter, och att det endast är bolagens styrelser som har legal rätt att besluta om förändringar avseende bolagens OT-system. Kommunfullmäktige kan besluta om ägardirektiv, som för att vara gällande måste fastställas på bolagsstämma i bolagen. Även om så sker beträffande operativa driftsfrågor är det styrelsernas ansvar att besluta om förändring, och styrelserna har prövningsplikt av bolagsstämmans beslut, för att säkra att bolagen kan efterleva gällande lagstiftning och att ett genomförande inte är till skada för bolagen.

Styrelsen konstaterar även att bolagen bedriver sådan säkerhetskänslig verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen (2018:585) och står under tillsyn av de tillsynsmyndigheter som regeringen har bestämt. Det betyder att bolagen lyder under lagens krav om säkerhetsskydd av säkerhetskänslig verksamhet och egendom.

Styrelsen ställer sig bakom bolagens bedömningar som har redovisats i ärendet och konstaterar att behov av omgående åtgärd föreligger.

Mot bakgrund av uppfattningen att kommundirektören har feltolkat kommunfullmäktiges beslut och att kommunens tjänstemän driver en både olämplig och otillbörlig inriktning i frågan, bedömer styrelsen att det är mest lämpligt att tillskriva kommunstyrelsen och begära att åtgärder vidtas för att undanröja detta. Eftersom detta berör ett beslut i Kommunfullmäktige bör även Kommunfullmäktiges presidium informeras. Likaså bör styrelsen i moderbolaget informeras.

Eftersom den föreliggande situationen har en negativ inverkan på bolagens arbete med OT-systemen och då det finns planerade aktiviteter som behöver genomföras utan onödigt dröjsmål, för att inte medföra negativ påverkan på bolagens säkerhetsskydd, anser styrelsen att ett klagande svar måste erhållas från Kommunstyrelsen under kommande vecka.

För det fall Kommunstyrelsen vidhåller den beslutstolkning som kommunens tjänstemän driver och inte vidtar åtgärder som undanröjer kommunens störande aktiviteter, bedömer styrelsen att det uppstår sådan påverkan på bolagens säkerhetsskydd, att det föreligger lagstadgad skyldighet att anmäla och rapportera situationen till bolagens tillsynsmyndigheter.

Styrelsen beslutar

Efter omfattande diskussioner beslutar styrelsen:

Att bolagsstyrelsen ska tillskriva Kommunstyrelsen och dels informera om situationen och bolagens bedömning i linje med ärendets redovisning, dels uppmana att omgående vidta åtgärder, så att kommunens störande aktiviteter mot bolagens OT-system upphör och så att kommunens tjänstemän bistår bolagen och följer bolagens instruktioner, för att säkerställa bolagens drift och ansvar för OT-systemen.

Att begära skriftlig bekräftelse senast 2026-02-05 på att åtgärder vidtagits.

Att i enlighet med skyldigheten i säkerhetsskyddslagen anmäla och rapportera situationen till tillsynsmyndigheterna, inklusive säkerhetspolisen, 2026-02-06 om bekräftelse på åtgärd inte erhållits, eller om Kommunstyrelsen vidhåller den beslutstolkning som kommunens tjänstemän driver.

Att informera i skrivelsen att bolagen kommer att anmäla och rapportera situationen enligt den skyldighet som gäller enligt säkerhetsskyddslagen, om bolagens uppmaning inte följs.

Att i skrivelsen ange att bolagens inställning är att fortsatt samverka med kommunen när störningarna har upphört, för att utreda och planera samordning av stödfunktioner i enlighet med bolagens remissvar 2025-10-17.

Att uppdra till styrelsens presidium att avge skrivelsen och med stöd av Gert Gotin godkänna utformning och innehåll.

Att skicka kopia på skrivelsen till Kommunfullmäktiges presidium och moderbolagets styrelse.

Beslutet skickas till

--- --- ---

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen 2026-01-15 – Granskning av styrning och organisation inom IT Västerviks kommun – Förslag till yttrande

Kommunens revisorer 2025-10-30 – Granskning av styrning och organisation inom IT

EY september 2025 – Rapport Granskning av styrning och organisation inom IT på Västerviks kommun

Protokoll Kommunfullmäktige 2025-12-09 § 174 – Samordning av koncerngemensamma stödfunktioner

Protokoll Kommunstyrelsen 2025-11-24 § 269 – Samordning av koncerngemensamma stödfunktioner – Svar på återremiss och förslag till beslut

Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen 2025-11-19 – Samordningsuppdrag

koncerngemensamma stödfunktioner – Svar på återremiss

Svar från VMEAB och VKEN på remiss avseende förslag till samordning av stödfunktioner i kommunkoncerngemensam förvaltningsregi

Utredningsrapport Ledningskontoret HR & Kommunikation 2025-06-30 –

Samordningsuppdrag tjänster inom IT

Protokoll 5, 2026-01-20 – Samverkan VMEAB – Kommunens OT/IT-enhet (preliminärt/ej justerat)

Skrivelse från Kommunstyrelsens ordförande och Kommundirektör till Styrelseordförande och VD för VMEAB 2026-01-21 – Gällande begäran om återförsel av licenser från kommunens IT-enhet till VMEAB

Svar från VD och Säkerhetsskyddschef på VMEAB 2026-01-23, på föregående skrivelse från kommunen till VMEAB

§ 12

Framtida huvudman för VA-verksamheten

Diariennr 2026/9

Bakgrund och beskrivning

I kommunens budget för 2025 ingick ett uppdrag om att utreda en eventuell flytt av VA-huvudmannaskapet till förvaltningskommunen. Detta för att minska kommande eventuella skatteeffekter till följd av ränteavdragsbegränsningar i den kommunala bolagskoncernen. Kommunfullmäktige har fattat ett inriktningsbeslut att föra över VA-huvudmannaskapet till kommunen från och med den 1 januari 2027. Kommundirektören har givits ansvaret för att genomföra nödvändiga utredningar.

Utredningsarbete har pågått under 2025 och har omfattat dels en utredning av skattekonsekvenser utförd av Ernst & Young (EY), dels en intern utredning för att ta fram förslag till lösning och vilka frågor som behöver hanteras vid ett genomförande.

EY:s rapport konstaterar att Västervik Miljö & Energi AB (VMEAB) inklusive VA-verksamheten har full avdragsrätt för räntekostnaderna i VMEAB och sålunda inte påförs någon extra skattekostnad på grund av ränteavdragen. TjustFastigheter AB och Västerviks Bostads AB bedöms dock inte ha möjlighet att få fullt avdrag för sina respektive negativa räntenetton. En åtgärd som minskar räntekostnaderna i bolagskoncernen kan därmed minska skattekostnaderna i koncernen. EY:s rapport redovisar vilka skattemässiga regler som gäller vid en överlåtelse av VA-verksamheten från VMEAB till Västerviks kommun. Rapporten pekar ut flera områden som behöver utredas vidare för att avgöra de beloppsmässiga konsekvenserna. Bland annat anger rapporten att marknadspriset på anläggningstillgångarna som ska överlåtas är avgörande för vilken beskattning som kommer att ske, att marknadsvärdet inte är klarlagt i rapporten, samt att marknadsvärdet på tillgångarna behöver styrkas av ett värdeintyg. Rapporten anger vidare att alla transaktioner mellan VMEAB och kommunen ska ske till ett marknadsmässigt pris vilket kan medföra högre kostnader för VA-kollektivet. Beroende av organisatorisk förändring och reglerna om verksamhetsöverlåtelse i momshänseende, kan en förändring medföra momseffekter som blir en kostnad i koncernen. Rapporten rekommenderar att bedömning av detta görs med ett mer detaljerat underlag som grund. Rapporten anger även att andra skatteeffekter och omständigheter behöver beaktas.

Det interna utredningsarbetet har redovisats för styrelsen 250925 av kommunens utredare Daniel Niklasson, se även nedanstående information. Redovisningen har omfattat den tänkta förändringen som innebär att VA-huvudmannaskapet och anläggningstillgångarna flyttas till kommunen, och att verksamheten ligger kvar i VMEAB som säljer tjänster till kommunen. Bolaget har uppfattat att utredningen endast har omfattat översiktliga analyser och att mer omfattande analyser och bedömningar återstår. Bland annat återstår att redovisa de ekonomiska vinsterna med en förändring. Den angivna potentiella besparingen ser ut att bestå av 3 mkr i minskad skatt om ränteavdragsbegränsningarna i Tjustfastigheter AB och Västerviks Bostads AB kan elimineras. Därtill har

en besparing motsvarande den nuvarande borgensavgiften från internbanken beräknats till 12 mkr. Den besparingen är dock fiktiv eftersom en minskad borgensavgift i VMEAB medför en lika stor minskning av intäkterna i kommunen, vilket medför en negativ påverkan på koncernresultatet eftersom VA-kollektivet för närvarande betalar borgensavgiften. De verksamhetsmässiga merkostnaderna och kostnaderna för genomförande av en förändring har inte redovisats.

Bolaget anser att utredningsuppdraget behöver omfatta mer grundliga analyser kring ekonomiska, skattemässiga, verksamhetsmässiga och personella konsekvenser, både för Västerviks kommun, VMEAB och VA-kundskollektivet. Vidare att det behöver göras jämförelser av kostnaderna mellan att behålla VA-verksamheten hos VMEAB och att flytta verksamheten helt eller delvis till förvaltningsregi hos Västerviks kommun. Allt detta behöver vara klart och sammanställt inför ett eventuellt beslut om ändrat VA-huvudmannaskap. Bolaget bedömer därmed att ett omfattande arbete kvarstår.

Bolaget anser även att det är viktigt att VMEAB:s tjänstemän ges möjlighet att aktivt delta i och påverka det fortsatta utredningsarbetet. Detta då en förändring kommer att få stor påverkan på VMEAB och då det finns stor kompetens inom VMEAB att tillvarata i utredningsarbetet.

2025-09-25 behandlade bolagsstyrelsen ärendet, VMEAB § 160. Daniel Niklasson som på kommundirektörens uppdrag håller ihop det aktuella utredningsarbetet, informerade då om pågående utredningar, svarade på styrelsens frågor och fick som medskick att ett antal delfrågor måste utredas ordentligt innan några beslut kan tas. Av dessa frågor är några besvarade, men följande väsentliga frågor kvarstår fortfarande att utreda:

- En oberoende och objektiv marknadsvärdering av VA-verksamheten behöver göras, för att säkerställa så att inte en överföring till bokfört värde i efterhand drabbar VMEAB, i form av skattemässiga påföljder/skattetillägg.
- Är momsfrågan och det generella förbudet i skattelagstiftningen mot skatteplanering tillräckligt utredd?
- När allt är färdigutrett, bör ett förhandsbesked begäras från Skatteverket, innan Kommunfullmäktige beslutar i ärendet. Detta för att säkerställa så att inte okända negativa ekonomiska överraskningar uppstår.
- Är det rimligt att försäkringsfrågorna överförs till kommunen, då detta är en relativt omfattande och resurskrävande delverksamhet, med t.ex. hantering av regressfrågor vid översvämningar i fastigheter m.m.
- Hur ska kravet på särredovisning av VA-verksamheten hanteras med den föreslagna nya organisationslösningen?
- Hur säkerställs det att driftsbolaget alltid har tillräckliga medel för löpande drift och planerade investeringar?
- Hur säkerställs medel till oförutsedda och akuta investeringar, samt tillkommande oförutsedda merkostnader i pågående planerade investeringar?
- Den föreslagna organisationslösningen ser ut att innehålla tillkommande administrativa resursbehov. Hur tillses att detta blir så effektivt och resursbesparande som möjligt, så att inte den tänkta skattemässiga vinsten helt äts upp av nya administrativa merkostnader, såsom en ny kommunal VA-nämnd m.m?
- Hur säkerställs bolagsstyrelsens vårdnadsplikt och personliga ekonomiska ansvar i driftbolaget, kontra avsaknaden av sådant ansvar i beslut som kommunen fattar åt bolaget? Då det är två juridiska personer inblandade, måste detta regleras tydligt i avtal.

- Idag finns samtliga miljötillstånd och vattendomar m.m. hos Västervik Miljö & Energi AB och detta är ett stort antal. I exemplet Luleå skulle dessa ligga kvar hos kommunen, men kan dessa tillstånd hos oss ligga kvar i bolaget?
- Är kommunens administrativa påslag i form av borgensavgift på lånade medel tillräckligt utredd?
- Vem står för eventuella stora sanktionsavgifter och viten, ifall berörda tillsynsmyndigheter på säkerhetsskyddsområdet inte godkänner den nya organisatoriska lösningen? Här finns ett stort antal delfrågor som kräver professionell utredningshjälp.
- Vad händer om/när kommunala VA-bolag undantas från de begränsade skatteavdragsmöjligheterna?
- Både det politiska ansvaret och vem som på tjänstemannasidan ska äga VA-frågorna hos Västerviks kommun behöver utredas vidare.
- Full rådighet över anläggningar och ledningsnät är även en arbetsmiljöfråga. Är detta tillräckligt utrett?

Kommunstyrelsen beslutade 2026-01-26 följande i ärendet avseende kommunen som föreslagen ny VA-huvudman:

1. Att utredningen kompletteras med ett alternativ där konsekvenserna av att flytta VA-verksamheten som helhet till kommunen undersöks, så att detta tydligt kan jämföras mot ett köp av tjänsterna från Västervik Miljö & Energi AB.
2. Att uppmana Västerviks Kommuns Förvaltnings AB att ge Västervik Miljö & Energi AB i uppdrag att, i nära samverkan med kommunens säkerhetsskyddschef, göra en dokumenterad särskild säkerhetsskyddsbedömning och lämplighetsprövning av flytt av VA-verksamheten enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) 4 kap. §§ 13–14.
3. Att uppmana Västerviks Kommuns Förvaltnings AB att ge Västervik Miljö & Energi AB i uppdrag att samråda med tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen i Skåne), enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) 4 kap. § 15.
4. Att uppmana Västerviks Kommuns Förvaltnings AB att ge Västervik Miljö & Energi AB i uppdrag att lämna redovisning av uppdragen till kommundirektören senast den 1 april 2026.

VMEAB:s företagsledning och säkerhetsskyddschef har följande kommentarer till punkterna i beslutet:

Det är nödvändigt att konsekvensanalysen i beslutspunkt 1 utförs med bredd och noggrannhet, samt med fokus på ekonomi, säkerhet och hur berörd personal påverkas både på VMEAB och hos kommunen. Likaså måste bortfallet av de befintliga samordningsfördelarna mellan VA-verksamheten och övriga verksamheterna inom VMEAB och VKEN analyseras och bedömas, både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. Här måste också VMEAB få delta aktivt i utredningsarbetet, så att befintlig VA-kompetens nyttiggörs på ett effektivt sätt.

Avseende beslutspunkt 2 finns inga valmöjligheter. Ska en flytt av VA-verksamheten genomföras, måste lagen följas och ingenting händer innan en säkerhetsskyddsöverenskommelse är tecknad. Vidare behöver VMEAB veta hur VA-verksamheten ska organiseras hos kommunen, innan en utvärdering kan göras. Ett underlag förbereds av VMEAB och VMEAB:s säkerhetskonsult att skickas till kommunens säkerhetsskyddschef att besvara, med aktuell status, åtgärder och handlingsplaner. Den slutliga

analysen måste därefter göras av VMEAB och VMEAB:s säkerhetskonsult, innan det nödvändiga och lagstadgade samrådet med Länsstyrelsen i Skåne kan påbörjas.

Som kommentar till beslutspunkt 3 noteras att det här inte finns några valmöjligheter. Lagen måste följas om en flytt av VA-verksamheten ska göras. Detta innebär att kompletta svar måste ha inkommit från kommunen och att VMEAB har fått möjlighet att göra en analys och lämplighetsbedömning av mottagaren av VA-verksamheten, innan ett samråd med Länsstyrelsen i Skåne kan påbörjas. När sedan samrådet med Länsstyrelsen kan påbörjas och hur lång tid samrådet tar, kan VMEAB inte påverka.

Beslutssats 4 att en redovisning av uppdragen ska lämnas från VMEAB till kommundirektören senast den 1 april 2026, är sannolikt inte möjligt att uppnå. Detta då det är många och omfattande delutredningar och delåtgärder som behöver hanteras. Se även kommentarerna till beslutspunkterna 1, 2 och 3.

Styrelsens handläggning av ärendet

Styrelsen och närvarande tjänstemän diskuterade ärendet och hur planeringen ser ut för fortsättningen. Styrelsens bedömning sammanfattas i följande punkter:

- Styrelsen ser positivt på att en fördjupad och bred utredning genomförs kring kostnader och konsekvenser för alla tänkbara alternativ för det framtida VA-huvudmannaskapet. Med hänsyn till den mycket väsentliga påverkan en eventuell förändring av VA-huvudmannaskapet kan få för bolaget, önskar bolaget att delta i utredningarna på ett strukturerat sätt. Förslagsvis borde en stygrupp kopplat till utredningsarbetet bildas som består av representanter från både VMEAB:s styrelse och företagsledning, samt motsvarande representanter från Västerviks kommun.
- Styrelsen noterar att det ännu inte föreligger någon tydlig redovisning som visar att det finns något att tjäna på en ändring av huvudmannaskapet för VA-verksamheten. Styrelsen befarar att de tidigare presenterade potentiella besparingarna avseende skatt på ränteavdragsbegränsningarna inte kommer att uppgå till angivna belopp. Styrelsen befarar även att förändringarna kan komma att medföra omfattande merkostnader avseende både genomförande och drift som inte har beaktats. Styrelsen noterar vidare att de tidigare utpekade och väsentliga frågorna om eventuella negativa skattekonsekvenser ännu inte har utretts. Sammantaget ser styrelsen att det föreligger risk för att en förändring kan medföra betydande negativa ekonomiska konsekvenser för kommunkoncernen.
- Styrelsen anser att bolaget på egen hand ska genomföra en ekonomisk konsekvensanalys för bolaget av de föreslagna alternativa förändringarna i jämförelse med om VA-verksamheten fortsätter i VMEAB:s regi. Syftet är att bedöma och kunna kontrollera de effekter som uppstår i bolaget. Resultatet av de analyserna kan delas med kommunen, när utredningarna är klara.
- Styrelsen för VMEAB är positiv till att förändring av VA-huvudmannaskapet genomförs om det finns ekonomiska resultatförbättringar av betydelse att göra för kommunkoncernen. Styrelsen anser att den frågan är central för ett beslut och bör utredas med prioritet.
- Styrelsen noterar kommunstyrelsens beslut avseende behovet att genomföra de krav som föreskrivs i säkerhetsskyddslagen inför en överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet. Styrelsen är positiv till att bolaget medverkar till detta efter förfrågan från Västerviks Kommuns Förvaltnings AB. Styrelsen noterar att flera förhållanden som påverkar tiden för de nödvändiga utredningarna är utanför bolagets kontroll, särskilt den lagstadgade avstämningen med tillsynsmyndigheterna. Information om status i arbetet kan givetvis lämnas den 1 april 2026, men det bör aviseras att det sannolikt inte är möjligt att uppnå ett färdigt resultat till den tidpunkten.

- Styrelsen ser med stor oro på de konsekvenser en förändring av VA-huvudmannaskapet kan få för bolaget och VA-kollektivet, samt den negativa påverkan på bolaget och dess personal som den långt utdragna utredningen medför, samtidigt som flera tidigare påtalade väsentliga frågor ännu inte har beaktats i utredningsarbetet.

Styrelsen beslutar

Att genom yttrande till kommunstyrelsen förmedla styrelsens bedömning avseende den pågående utredningen av det framtida VA-huvudmannaskapet och framföra önskemål om återkoppling. Styrelsens presidium ges i uppdrag att för styrelsens räkning avge yttrandet i linje med styrelsens sammanfattning i ärendet.

Att uppdra till VD att genomföra en ekonomisk konsekvensanalys för bolaget baserat på de två alternativa förändringarna a) flytt av VA-huvudmannaskap och anläggningstillgångar och b) flytt av VA-huvudmannaskap och hela verksamheten, i jämförelse med att VA-huvudmannaskapet och verksamheten ligger kvar hos VMEAB.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen 2026-01-15 – Utredning ändrat huvudmannaskap VA-verksamheten – Redovisning av åtgärder

Beslutet skickas till

--- --- ---

§ 13

Beställnings- och attestinstruktion 2026

Bakgrund och beskrivning

Instruktionen för beställning och attest för bolagen Västervik Miljö & Energi AB samt Västerviks Kraft Elnät AB har utvärderats och bedömts kunna fortsätta att gälla likt tidigare år. Inga väsentliga förändringar har gjorts av föreslagna attestnivåer, mandat eller andra bestämmelser. Genomförda uppdateringar är endast av redaktionell karaktär.

Förslag till beslut

Att styrelsen fastställer det bifogade förslaget till beställnings- och attestinstruktion för 2026, samt att instruktionen omgående börjar gälla och att den ersätter motsvarande instruktion för 2025.

Styrelsen beslutar

I enlighet med förslaget till beslut.

Handlingar i ärendet

Instruktion – Beställning och attest 2026 – VMEAB och VKEN

Beslutet skickas till

... ..

§ 14

Årsrapport dataskydd och GDPR

Bakgrund och beskrivning

Styrelsens fastställde 2022-09-28 en granskningsplan för dataskyddsarbetet, som bl.a. innehåller en checklista för årlig rapportering. Bifogat finns en årsrapport som omfattar dataskyddsarbetet under kalenderåret 2025, sammanställt i enlighet med granskningsplanen. Även granskningsplanen bifogas.

Förslag till beslut

Att bolagsstyrelsen tackar för informationen och fastställer bifogat förslag till årsuppföljning av dataskyddsarbetet 2025.

Styrelsen beslutar

I enlighet med förslaget till beslut.

Handlingar i ärendet

Årsuppföljning av dataskyddsarbetet på Västervik Miljö & Energi AB och Västerviks Kraft Elnät AB 2025
Granskningsplan för dataskyddsarbetet, fastställd av bolagsstyrelsen 2022-09-28

Beslutet skickas till

--- --

§ 15

FNI etapp 3, Skärgården - Information

Bakgrund och beskrivning

Förvaltare Avfall & Återvinning hade inbjudits till dagens styrelsemöte för information och avstämning kring införandet fastighetsnära insamling av förpackningar, tidningar, matavfall och restavfall i skärgården (FNI etapp 3).

Många och svåra problem behöver lösas på ett så bra sätt som möjligt, som även uppfyller kraven i avfallslagstiftningen, arbetsmiljölöslagstiftningen, fungerar praktiskt/tekniskt alla årstider, kan motiveras ekonomiskt, samt som ändå ger en rimlig service även i skärgården, både för fritidsboende och permanentboende.

Möten och samverkan med andra liknande skärgårdskommuner pågår. Likaså informationsträffar med de politiska partierna, skärgårdsföreningen och kommunens landsbygdsutvecklare.

Beräkningar ska göras över kostnaderna för olika tänkbara lösningar, där även skärgårdsföreningen får delta i arbetet. Efter detta kommer en beräkning att göras kring hur taxepåverkan blir med de olika alternativen, med och utan särtaxa.

Ett beslutsunderlag kommer i nästa steg att tas fram och presenteras för bolagsstyrelsen på mars-mötet. Därefter är planen att gå vidare med information och beslut i Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige, vilket även omfattar ett förslag till nödvändig följduppdatering av den kommunala renhållningsordningen (avfallsföreskrifterna) för Västerviks kommun.

Förslag till beslut

Att styrelsen tackar för informationen.

Styrelsen beslutar

Efter diskussioner och några medskick inför det fortsatta arbetet, godkände styrelsen informationen.

Handlingar i ärendet

--- --

Beslutet skickas till

--- --

Signature reference: 224c1665-84aa-46b6-8f35-be3424c29985

Västervik Miljö & Energi AB
Box 25, 593 21 Västervik
Besöksadress: Lunnargatan 1

Telefon: 010- 355 70 50
E-post: miljoenergi@vastervik.se
www.vmeab.se

VÄSTERVIK
Miljö *Energi*

§ 16

Utvärdering av styrelsens arbete 2025

Ärendepunkten sköts upp till nästa styrelsemöte den 26 februari.

§ 17

Aktuell ärendelogg

Bakgrund och beskrivning

Styrelsens ärendelogg uppdaterades inför dagens styrelsemöte.

Förslag till beslut

att styrelsen godkänner den uppdaterade ärendelogg.

Styrelsen beslutar

I enlighet med förslaget till beslut.

Handlingar i ärendet

Ärendelogg 2026-01-15

Beslutet skickas till

--- --- ---

§ 18

Övriga frågor

Bakgrund

Styrelseordförande och vice styrelseordförande redovisade aktuella tjänstgöringsrapporter för styrelsen att godkänna. Ordförande avseende perioden 1 december 2025 – 15 januari 2026. Vice ordförande avseende perioden 1 juli 2025 – 15 januari 2026.

Då styrelseordförande inte hade möjlighet att delta under hela styrelsemötet, gick vice ordförande in som styrelseordförande för några ärenden. Detta framgår av närvarolistan i början av protokollet.

Inga andra övriga frågor togs upp på dagens styrelsemöte.

Förslag till beslut

Att styrelsen godkänner de presenterade tjänstgöringsrapporterna.

Styrelsen beslutar

I enlighet med förslaget till beslut.

§ 19

Mötet avslutas

Ordförande förklarade mötet avslutat.

Detta dokument är elektroniskt signerat.

Signed by: BENGT KARLSSON

Date: 2026-02-08 23:35:26

BankID refno: 019c3f65-0027-791e-a0f0-aa8835951dbf

Bengt Karlsson

Signed by: FREDRIK VIKTOR LENNART LINDWALL

Date: 2026-02-09 10:58:35

BankID refno: 019c41d6-8c3a-763f-a07c-3d6168ef6261

Fredrik Lindwall

Signed by: MATS CHRISTER HASSELQUIST

Date: 2026-02-08 23:10:45

BankID refno: 019c3f4e-840a-70bb-9cb6-7a41e5ebaaa7

Mats Hasselquist

Signed by: RICKARD WESTER

Date: 2026-02-08 20:11:25

BankID refno: 019c3eaa-5d86-7bde-8cc8-1fb018124edf

Rickard Wester